INNHOLD

INNLEDNING 3

KURS I SYKEPLEIE, HELSE OG HELSESVIKT 4
KURS 1.1 FORSTÅELSE AV MENNESKET 4
STUDIEKRAV 1 4
STUDIEKRAV 2 5
STUDIEKRAV 3 5
KURS 1.2 DET NATURVITENSKAPELIGE GRUNNLAG FOR HELSE 8
STUDIEKRAV 4 8
KURS 1.3 MENNESKET I SOSIALE RELASJONER 11
STUDIEKRAV 5 11
KURS 1.4 SYKEPLEIEINTERVENSJONER OG GRUNNLEGGENDE BEHOV 13
STUDIEKRAV 6 13

KURS 2 KLINISKE SYKEPLEIEFERDIGHETER 16
KURS 2.1 GRUNNLEGGENDE PRAKTISKE FERDIGHETER 16
STUDIEKRAV 7 17
KURS 2.2 GENERELL LEGEMIDDELHÅNDTERING OG LEGEMIDDELREGNING 19
KURS 2.3 GRUNNLEGGENDE KLINISK KOMMUNIKASJON 20

KURS 3 FAG OG YRKE 21
KURS 3.1 SYKEPLEIENS HISTORIE OG ETISKE GRUNNLAG 21
STUDIEKRAV 8 21
KURS 3.2 SYKEPLEIERENS FUNKSJONS- OG ANSVARSOMRÅDER 24
STUDIEKRAV 9 24
STUDIEKRAV 10 24
KURS 3.3 TEORIER OG MODELLER I SYKEPLEIE 26
STUDIEKRAV 11 26

KURS 4 STATS- OG KOMMUNALKUNNSKAP, HELSE OG SOSIALPOLITIKK 28
STUDIEKRAV 12 28

KURS 5 SYKEPLEIEINFORMATIKK 30

KURS 6 PRAKSISSTUDIER I GRUNNLEGGENDE SYKEPLEIE 32
LÆRINGSAKTIVITETER 33

STUDIE– OG VURDERINGSFORM 37

Vedlegg 1: Skjematisk oversikt - Mappevurdering 42
Vedlegg 2: Riss praksis og teori studieåret 2004-2005 43

Avdeling for sykepleierutdanning tar forbehold om trykkfeil og endringer i undervisningsplanen. Oppdatert utgave av undervisningsplanen vil til enhver tid finnes på avdelingens hjemmesider under: www.hio.no

INNLEDNING

Velkommen til 1. studieår

1. studieår skal gi en innføring i sykepleie som fag og yrke. Sykepleiens fundament er et helhetlig menneskesyn som bygger på rettferdighet, respekt og likeverd, og som ivaretar menneskets autonomi og integritet.

Undervisningsplanen er både en videreføring og en konkretisering av fagplanen, og må ses i sammenheng med denne (se studiehåndboka). Mens fagplanen er organisert etter de tre kunnskapsområdene pasient (P), samhandling (S) og omgivelser (O), er undervisningsplanen bygd opp rundt kurs. Hvert kunnskapsområde er integrert i kursene, som er konkretisert i tema, studiekrav og litteratur.

For å knytte undervisning, læring og vurdering tettere sammen brukes mappe som studie- og vurderingsform. Mappemetodikk er redegjort for i eget kapittel etter kursbeskrivelsen.

Studieår 2004/05 iverksettes prosjektet *Informasjons- og kommunikasjonsteknologiens plass i fremtidens sykepleierutdanning*. I prosjektet skal en gruppe studenter (klasse B i studieåret 2004/2005) følges gjennom utdanningen. Prosjektet inngår som en del av satsing på bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) ved Avdeling for sykepleierutdanning. Hensikten med prosjektet er å høste erfaringer med bruk av et elektronisk lærestøttesystem, og øke studentenes kompetanse i bruk av IKT som hjelpemiddel for å lære og å utøve sykepleie.

ClassFronter er lærestøttesystemet som skal benyttes i prosjektet. Dette er et interaktivt verktøy som anvendes ved nettbasert læring, vil i hovedsak bli brukt i forbindelse med arbeidet med studiekrav. Studiekravene som prosjektgruppen skal gjennomføre er derfor bearbeidet slik at IKT-komponenten kommer tydelig frem.

Studieleder er ansvarlig for undervisningsplan og ledelse av fagpersonalet i studieåret. Tillitsvalgte studenter har jevnlige møter med studieleder og representanter for administrasjonen, samt læringssentret for å planlegge og evaluere programmet. I tillegg er det to møter per semester der studieleder sammen med studentrådsrepresentant møter klassen i klassens time.

Du må til enhver tid holde deg informert om timeplaner, undervisning, lovverk etc. på avdelingens vevside under www.hio.no. Du må i tillegg lese all epost som blir sendt til din epostadresse ved HiO.

Vi ønsker deg et utfordrende og spennende studieår og håper du vil trives som student ved avdeling for sykepleieutdanning ved HiO.

KURS I SYKEPLEIE, HELSE OG HELSESVIKT

Kurs 1.1 Forståelse av mennesket

Hensikt
Kurset skal bidra til å utvikle forståelse for ulike sider ved det å være menneske.

Læringsaktiviteter
- Forelesning
- Arbeide med studiekrav i gruppe
- Seminardag

Tema
- Ulike syn på mennesket
- Mennesket i en kulturell sammenheng
- Mennesket i et livsløpsperspektiv
- Ulike syn på velvære, helse, livskvalitet, sykdom og helsesvikt
- Behovsteori og egenomsorg
- Kriser og kriseteorier
- Mestring og mestringsstrategier
- Pasientens opplevelse og mestring av lidelse, sykdom og helsesvikt
- Pårørendes opplevelser, mestring, rolle og behov
- Psykologiske perspektiv på det å være menneske

Studiekrav 1
Hensikten er at studenten forstår hvilke konsekvenser ulike syn på mennesket, helse og livskvalitet har for det enkelte individ.

Klasse A
Studentene får utdelt to aktuelle artikler fra presse og/eller tidsskrifter. Artiklene skal drøftes i studiegruppen i forhold til begrepene "menneske", "helse" og "livskvalitet". Veileder er til stede under diskusjonen. På bakgrunn av diskusjonen velges ett av begrepene og det utarbeides et notat der en problemstilling ved begrepet drøftes.

Klasse B
Studenten innhenter en fagartikkel fra bibliotekets databaser som belyser ulike syn på mennesket, helse eller livskvalitet. Søkestrategien, med en kort begrunnelsen for hvilke valg og vurderinger ble foretatt i forbindelse med søket, synliggjøres i et kort notat. Notatet, som skal være på ca. 300 ord, vedlegges det felles gruppenotatet.

De innhentet artiklene drøftes i studiegruppen i forhold til pensum om syn på mennesket, helse eller livskvalitet og egen erfaring. Veileder er til stede ved diskusjonen. På bakgrunn av diskusjonen utarbeider gruppen, ved hjelp av samtekstfunksjonen på ClassFronter, et felles notat hvor en aktuell problemstilling ved ett av begrepene drøftes.

Innsending til veileder av arbeidsutkast til notatene skjer via ClassFronter.

Rammer *(begge klasser)*
- Gruppenotat 1200 ord (i forhold til ett av begrepene)
- Notatet vurderes etter kriteriene 3, 5, 7, 9.
- Notatet inngår som en del av presentasjonsmappen

Studiekrav 2
Hensikten er at studenten viser innsikt i menneskets opplevelse av helsesvikt og lidelse.

Klasse A
Tre studiegrupper går sammen om en seminardag der pasientens opplevelse av helsesvikt og lidelse er i fokus. Den enkelte studiegruppe velger hvert sitt sykepleieproblem/sykepleie-diagnose som belyses teoretisk. Med utgangspunkt i praksisstudier og/eller personlig erfaring, redegjøres det for en eller flere problemstillinger knyttet til opplevelsesaspektet som pasienter kan erfare i tilknytning til sykepleieproblemet/sykepleiediagnosen. Hver studiegruppe utarbeider et notat (manus). Disposisjonen skal inneholde problemstillingene, litteraturlisten, arbeidsprosessen, metoden for framlegget og fordeling av oppgaver.

Klasse B
Tre studiegrupper går sammen om en seminardag der pasientens opplevelse av helsesvikt og lidelse er i fokus. Den enkelte studiegruppe velger hvert sitt sykepleieproblem/sykepleie-diagnose som belyses teoretisk. Med utgangspunkt i praksisstudier og/eller personlig erfaring, redegjøres det for en eller flere problemstillinger knyttet til opplevelsesaspektet som pasienter kan erfare i tilknytning til sykepleieproblemet/sykepleiediagnosen.

Hver studiegruppe utarbeider et notat (manus) ved hjelp av samtekstfunksjonen på Class-Fronter. Disposisjon for innlegget publiseres på ClassFronter senest tre virkedager før seminaret. Disposisjonen skal inneholde problemstillingen(e), litteraturlisten, arbeidsprosessen, metoden for framlegget og fordeling av oppgaver. Arbeidsutkast til manus sendes veileder via ClassFronter.

Rammer *(begge klasser)*
- Hver studiegruppe utarbeider notat (manus) til fremlegg på seminardagen på 1500-2000 ord, eksklusiv disposisjon
- Notatet vurderes i forhold til kriteriene 1, 2, 3, 4, 9.
- Disposisjon for seminardag leveres lærer og de andre studiegruppene som deltar på seminardagen 3 virkedager i forkant
- Fremlegg og gruppediskusjon på seminardagen (se s. 41)
- Notatet (manus) inngår som en del av presentasjonsmappen

Studiekrav 3
Hensikten er at studenten vurderer egne mestringsstrategier.

Klasse A
Beskriv en problematisk situasjon som du selv har opplevd. Reflekter over hvordan du mestret denne situasjonen i relasjon til begrepene krise, mestring og mestringsstrategier.

Klasse B
Beskriv en problematisk situasjon som du selv har opplevd. Reflekter over hvordan du mestret denne situasjonen i relasjon til begrepene krise, mestring og mestringsstrategier. Utkast til notat sendes via ClassFronter til veilederen.

Rammer
- Individuelt notat 1500 ord
- Notatet vurderes i forhold til kriteriene 3, 4, 5, 9.
- Notatet inngår som en del av presentasjonsmappen

Litteratur

*Bunkholdt, V. (2002). *Psykologi - en innføring for helse- og sosialarbeidere.* 2 utg. Oslo: Universitetsforlaget.
Kap. 2: Psykologi som fag
Kap. 4: Generelt om psykologisk utvikling
Kap. 5: Teorier om personlighet og personlighetsutvikling
Kap. 6: Emosjoner
Kap. 7: Teorier om kognitiv utvikling
Kap. 8: Intelligens
Kap: 11: Persepsjon
Kap. 12: Holdninger
Kap. 14: Motivasjon

*Davidsen-Nielsen, M. (1996). *Blant løver - å leve med en livstruende sykdom*. Oslo: Ad Notam Gyldendal.
Kap. 1: Endret liv

*Eide, H., Eide, T. (1996). *Kommunikasjon i relasjoner.* Oslo: Ad Notam Gyldendal.
Kap. 4: Mestringsteori

Eriksen, T. H., Sørheim, T. A. (1999). *Kulturforskjeller i praksis*. Oslo: Ad Notam Gyldendal.
Kap. 2: Forskjeller og likheter mellom mennesker
Kap. 8: Kultur og kommunikasjon
Kap. 14: Sykdom og kultur

*Eriksson, K. (1984). *Hälsans ide.* Gøteborg: Vårdserie, Almqvist & Wiksell.
s.44 - 48 og s.73 – 79.

*Eriksson, K. (1995). *Det lidende menneske*. Oslo: Tano.
Kap. 2: Lidelsens hva (ikke s.33-41)
Kap. 3: Begrepet lidelse
Kap. 11: Lidelse i pleie

*Hummelvoll J. K. (2004). *HELT – ikke stykkevis og delt. Psykiatrisk sykepleie og psykisk helse.* 6 utg. Oslo: Gyldendal Akademisk.
Kap. 17: Kriser og krisehjelp

*Karoliussen, M., Smedbye, K. L. (1997). *Eldre, aldring og sykepleie*. 2 utg. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.
Kap. 1: De eldre i samfunnet
Kap. 3: Aldring og mestring

*Kristoffersen, N. J. (red). (2002). *Generell sykepleie. Bind 1. Fag og yrke- utvikling, verdier og kunnskap.* Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.
Introduksjon om sykepleie
Kap. 1: Ulike syn og perspektiver på helse og sykdom
Kap. 4: Verdier og verdigrunnlag i sykepleie
Kap. 8: Sykepleie og egenomsorg som helsefremmende prosesser (til s. 545)

*Rustøen, T. (2001). *Håp og livskvalitet – en utfordring for sykepleieren?* Oslo: Gyldendal Akademisk.
Kap. 2: Begrepet livskvalitet
Kap. 3: Begrepet håp
Kap. 4: Livskvalitet og håp hos barn og eldre

Segesten, K. (1994). *Patienters upplevelser av trygghet och otrygghet.* Gøteborg: Segesten Förlag.

Thoresen, K. (2002). *Life-course perspectives in Aging Research*. NOVA. Skriftserie 5.

*Travelbee, J. (1999). *Mellommenneskelige forhold i sykepleie*. Oslo: Universitetsforlaget.
Kap. 2: Begrepet menneske
Kap. 3: Begrepet pasient
Kap. 4: Begrepet sykepleier
Kap. 5: Begrepet sykdom
Kap. 6: Begrepet lidelse
Kap. 7: Begrepet håp
Kap. 8: Sykdom og lidelse som menneskelig erfaring

Kurs 1.2 Det naturvitenskapelige grunnlag for helse

Hensikt
Kurset skal bidra til å utvikle forståelse for det naturvitenskapelige grunnlag for helse, herunder menneskekroppens oppbygning og funksjon, patofysiologiske prosesser, mikrobiologi, infeksjonsforebyggende kunnskap, ernæringslære og farmakologi.

Læringsaktiviteter
- Forelesning
- Arbeid med studiekrav i gruppe

Tema
- Kroppens oppbygning og funksjon
- Patofysiologiske prosesser
- Mikrobiologi
- Infeksjonsforebyggende kunnskap
- Ernæringslære
- Farmakologi

Studiekrav 4
Hensikten er at studenten forstår hvilken betydning næringsstoffene har for den enkeltes helsetilstand.

Klasse A
Hver student fører sitt eget næringsinntak (nøyaktig hva som spises/drikkes og hvor mye, inkludert alt "småplukk") over 3 dager. Angi mengden på alle matvarer så nøyaktig som mulig i dataprogrammet "Mat på data" (utarbeidet av Landsforeningen for kosthold og helse). Ved avvik fra normale referanseverdier redegjøres det for mulige årsaksforhold, og hva den enkelte kan gjøre for å få nødvendige/ønskelige endringer. Studiegruppen diskuterer resultatet av registreringene og forslag til endringer med veileder til stede. Den enkelte student utarbeider et notat basert på eget næringsinntak og gruppediskusjonen. Studentene vurderer hverandres notater.

Klasse B
Hver student fører sitt eget næringsinntak (nøyaktig hva som spises/drikkes og hvor mye, inkludert alt "småplukk") over 3 dager. Angi mengden på alle matvarer så nøyaktig som mulig i dataprogrammet "Mat på data" (utarbeidet av Landsforeningen for kosthold og helse). Ved avvik fra normale referanseverdier redegjøres det for mulige årsaksforhold, og hva den enkelte kan gjøre for å få nødvendige/ønskelige endringer. Studiegruppen diskuterer resultatet av registreringene og forslag til endringer med veileder til stede. Den enkelte student utarbeider et notat basert på eget næringsinntak og gruppediskusjonen. Studentene vurderer hverandres notater. Arbeidsutkast til notatene leveres ved hjelp av ClassFronter.

Rammer *(begge klasser)*
- Registrering og vurdering av næringsinntak som diskuteres i gruppen
- Individuelt notat 1500 ord
- Notatet vurderes i forhold til kriteriene 2, 4, 5, 9, 10, 14
- Vurderingsnotat (medstudentrespons) minimum 350 ord

- Vurderingsnotatet (medstudentresponsen) vurderes i forhold til kriterie 16
- Begge notatene inngår som en del av presentasjonsmappen

Litteratur

*Bjålie, J. G. et al. (2000). *Menneskekroppen: Fysiologi og anatomi*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS.

Kap. 1: Celler, vev og organer
Kap. 2: Nervesystemet
Kap. 3: Sansene
Kap. 4: Det endokrine system
Kap. 5: Skjelettet
Kap. 6: Musklene
Kap. 7: Sirkulasjonssystemet
Kap. 8: Blodet og kroppens forsvarssystem
Kap. 9: Respirasjonssenteret
Kap. 10: Fordøyelsessystemet
Kap. 11: Temperaturreguleringen
Kap. 12: Nyrene og urinveiene
Kap. 13: Forplantningen og seksualfysiologien (ikke s. 420- 429)
Kap. 14: Grunnleggende kjemi og fysikk

*Hovig, B., Lystad, A. (2001). *Infeksjonssykdommer.* 4 utg. Oslo: Universitetsforlaget.

Kap. 1: Generelt om infeksjonsepidemiologi
Kap. 2: Generelt om smittestoffene
Kap. 3: Sykdomsframkallende bakterier
Kap. 4: Sykdomsframkallende virus
Kap. 5: Sopp og parasitter som framkaller sykdom
Kap. 6: Vertsorganismen, infeksjonsforsvar og mottakelige grupper for infeksjon
Kap. 7: Antimikrobiell behandling og utvikling av resistens
Kap. 8: Prøvetaking og diagnostikk
Kap. 11: Generelt om smittevern
Kap. 12: Tiltak mot smittekilder og smittemåter
Kap. 16: Nosokomiale infeksjoner
Kap. 17: Infeksjonssykdommer i sykehjem og i hjemmesykepleien
Kap. 18: Forebygging av infeksjoner hos sykehuspersonale

*Seljelid, R. (1997). *Generell patologi for helsefagene*. Bergen: Fagbokforlaget.

Kap. 2: Sykdomsårsaker
Kap. 3: Celleskade og celledød
Kap. 4: Kroppens forsvarsverk
Kap. 5: Akutt betennelse
Kap. 6: Kronisk betennelse
Kap. 7: Vekstforstyrrelser
Kap. 8: Neoplasi
Kap. 9: Trombose og emboli
Kap. 10: Ateromatose

*Simonsen, T., Aarbakke, J. (1997). *Illustrert Farmakologi*, bind I. Bergen: Fagbokforlaget.
Innledende legemiddellære
Kap. 1: Utvikling av legemidler
Kap. 3: Styring av farmakoterapien
Kap. 4: Feilbruk av legemidler
Kap. 7: Individuell variasjon i legemiddelrespons
Kap. 8: Legemiddelinteraksjoner
Kap. 9: Bivirkninger

*Sortland, K. (2001). *Ernæring: mer enn mat og drikke.* 2 utg. Bergen: Fagbokforlaget.
Kap. 2: Energi og energibehov
Kap. 3: De energigivende næringsstoffene
Kap. 4: Frie radikaler og antioksidanter
Kap. 5: Vitaminer
Kap. 7: Vann, vannbalanse og væskebehov
Kap. 8: Mineraler og sporstoffer

Kurs 1.3 Mennesket i sosiale relasjoner

Hensikt
Kurset skal bidra til at studenten utvikler kunnskap og innsikt om mennesket i sosiale relasjoner

Læringsaktiviteter
- Forelesning
- Arbeide med studiekrav i gruppe
- Rollespill

Tema
- Sosialisering og sosiale relasjoner
- Roller og rolleutvikling, rollekonflikt og rolleforventning
- Makt og hjelpeløshet
- Gruppepsykologi/grupper og gruppeprosesser
- Betydningen av pårørende/familie og det nære nettverk
- Pasientrollen – å være syke og hjelpetrengende

Studiekrav 5
Hensikten er at studenten forstår hvilke faktorer som kan bidra til godt gruppesamarbeid.

Klasse A
Med bakgrunn i kommunikasjons- og læringsteori og egne erfaringer drøfter studiegruppen seg frem til hva som kan bidra til godt gruppesamarbeid. Veileder er til stede under diskusjonene i gruppen. Basert på drøftingen utformer studentene normer for samarbeid i studiegruppen. Normene nedfelles og underskrives. Det utarbeides i tillegg et notat hvor faktorer som kan bidra til godt gruppesamarbeid utdypes.

Problemstillinger vedrørende gruppesamarbeidet og/eller normer samt eventuelt forslag til endringer legges frem og diskuteres med veileder ved slutten av hvert semester. Ved slutten av studieåret skriver hver student et notat om egen deltakelse i studiegruppen.

Klasse B
Med bakgrunn i kommunikasjon- og læringsteori og egne erfaringer legger hvert av gruppemedlemmene ut et forslag til gruppenormer på ClassFronter. Studiegruppen drøfter forslagene og utformer normer for samarbeid i gruppen. Veileder er til stede under diskusjonen.

Det utarbeides, ved hjelp av samtekstfunksjonen på ClassFronter, et notat hvor faktorer som kan bidra til godt gruppesamarbeid utdypes. Arbeidsutkast til notat leveres veileder via ClassFronter. Normene for studiegruppen underskrives av den enkelte student og leveres veileder som papirkopi.

Problemstillinger vedrørende gruppesamarbeidet og/eller normer samt eventuelt forslag til endringer legges frem og diskuteres med veileder ved slutten av hvert semester.

Ved slutten av studieåret skriver hver student et notat om egen deltakelse i studiegruppen. Notatet drøftes med veileder i 1. studieår og leveres veileder i 2. studieår.

Rammer *(begge klasser)*

- Diskusjon – gruppesamarbeid og normer diskuteres i gruppen ved semesterstart, hvert semester.
- Normene nedfelles, underskrives og leveres veileder
- Et skriftlig gruppenotat på 1000 ord
- Notatet vurderes i forhold til kriteriene 2,3,5, og 9
- Notatet inngår som en del av presentasjonsmappen

Og

- Et skriftlig individuelt notat om egen deltakelse i studiegruppen på 350 ord
- Notatet diskuteres med veileder i 1. studieår, leveres veileder i 2. studieår
- Notatet inngår som en del av presentasjonsmappen.

Litteratur

Bunkholdt, V. (2002). *Psykologi, en innføring for helse- og sosialarbeidere*. 2.utgave. Oslo: Universitetsforlaget.

Kap. 10: Gruppepsykologi
Kap. 11: Persepsjon
Kap. 13: Læring og hukommelse

Dysthe, O., Hertzberg, F., Hoel, T. (2000). *Skrive for å lære: Skriving i høyere utdanning*. Oslo: Abstrakt forlag.

Kap. 9: Skrivegrupper
Kap.10: Samarbeidsskriving og samforfatterskap

Eide, H., Eide, T. (1996). *Kommunikasjon i relasjoner: Samhandling, konfliktløsning og etikk*. Oslo: Ad Notam Gyldendal AS.

Kap. 2: Kommunikasjonsteori
Kap. 3 Relasjonsteorier

Kristoffersen, N. J. (red) (2002). *Generell sykepleie, Bind 2: Pasient og sykepleier- samhandling, opplevelse og identitet*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS.

Kap.11: Å være syk og hjelpetrengende
Kap.13: Å ha sosial kontakt å være alene

*Repstad, P. (2004). *Sosiologiske perspektiver for helse- og sosialarbeidere*. Oslo: Universitetsforlaget.

Kap. 4: Hvorfor handler folk om de gjør?

Taasen, I, Havnes, A og Lauvås, P(2004). *Mappevurdering – av og for læring*. Oslo: Gyldendal Akademisk

Kap. 6: Læring og læringsmiljø
Kap. 7: Læring i fellesskap
Kap. 8: Tilbakemelding

Kurs 1.4 Sykepleieintervensjoner og grunnleggende behov

Hensikt
Kurset skal bidra til at studenten utvikler forståelse for sykepleieintervensjoner som rettes mot å styrke pasientens ressurser og/eller kompensere for svikt i tilfredstillese av menneskets grunnleggende behov.

Læringsaktiviteter
- Forelesninger
- Arbeid med studiekrav i gruppe

Tema
- Aktivitet, søvn og hvile
- Væske og ernæring
- Eliminasjon
- Respirasjon
- Sirkulasjon
- Kroppstemperatur
- Sosial kontakt og å være alene
- Identitet og selvbilde
- Trygghet og sikkerhet
- Seksualitet og samliv
- Personlig hygiene
- Grunnleggende behov ved livets slutt
- Smerter

Studiekrav 6
Hensikten er at studenten gjør rede for faktorer som har betydning for tilfredsstillelse av behovene respirasjon/sirkulasjon, eliminasjon og aktivitet/hvile.

Klasse A
Studiegruppene fordeler behovene mellom seg, utarbeider et notat og har fremlegg for hverandre i felles gruppe. Fremlegget organiseres i samarbeid med lærer. Etterfølgende diskusjon med veileder til stede.

Klasse B
Studiegruppen fordeler behovene mellom seg. Hver undergruppe utarbeider en flervalgstest bestående av minst 10 spørsmål og legger det inn på ClassFronter. Studentene svarer på hverandres tester og deltar i en diskusjon på ClassFronter hvor deres vurdering av spørsmålenes relevans og holdbarhet danner grunnlaget for diskusjonen. Veilederen deltar i diskusjonen. Hver undergruppe sammenfatter diskusjonen om deres test og reflekterer over synspunktene som har kommet frem i forhold til hensikten med studiekravet i et notat. Arbeidsutkast til notat leveres veileder via ClassFronter.

Rammer *(begge klasser)*

- Gruppenotat 1300 ord
- Notatet vurderes i forhold til kriteriene 3, 9 og 14
- Notatet inngår som en del av presentasjonsmappen

Litteratur

*Almås, H. (2001). *Klinisk sykepleie,* bind I. (3. utg.) Oslo: Gyldendal Akademisk.
Kap. 6: Sykepleie til pasienter med forstyrrelser i kroppstemperaturen
Kap.14: Sykepleie til pasienter med forstyrrelser i lungefunksjonen
Kap.22: Sykepleie til pasienter med ernæringsproblemer

*Cavanagh, S. (1999). *Orems sykepleiemodell i praksis.* Oslo: Universitetsforlaget.
Kap.1: Del 1 Orems modell i dag, hva er sykepleie?

*Kristoffersen, N. J. (2002). *Generell sykepleie*, *bind II: Pasient og sykepleier – samhandling, opplevelse og identitet.* Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.
Kap. 12: Å utvikle og bevare sin identitet
Kap. 13: Å ha sosial kontakt og å være alene
Kap. 14: Religion, livssyn og sykepleie
Kap. 15: Sykepleie ved livets slutt

*Kristoffersen, N. J. (2002). *Generell sykepleie, bind III: Pasient og sykepleier – kropp, omgivelser og metoder*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.
Kap. 16: Hygiene
Kap. 17: Seksualitet
Kap. 18: Aktivitet
Kap. 19: Søvn og hvile
Kap. 20: Væske og ernæring
Kap. 21: Eliminasjon
Kap. 22: Respirasjon
Kap. 23: Sirkulasjon
Kap. 24: Behovet for å opprettholde normal kroppstemperatur

*Hovig, B., Lystad, A. (2001). *Infeksjonssykdommer.* (4 utg.) Oslo: Universitetsforlaget.
Kap. 1: Generelt om infeksjonsepidemiologi
Kap. 8: Prøvetaking og diagnostikk
Kap. 11: Generelt om smittevern
Kap. 12: Tiltak mot smittekilder og smittemåter
Kap. 16: Nosokomiale infeksjoner
Kap. 17: Infeksjonssykdommer i sykehjem og i hjemmesykepleien
Kap. 18: Forebygging av infeksjoner hos sykehuspersonale

*Hummelvoll, J. K. (2004). *HELT – ikke stykkevis og delt: psykiatrisk sykepleie.* (6. utg.) Oslo: Gyldendal Akademisk.
Kap. 18: Når kriser oppstår

*Mc.Caffery, M., Beebe, A. (1996). *Smerter. Lærebok for helsepersonell.* Oslo: Ad Notam Gyldendal.

Kap. 1: Perspektiver på smerte
Kap. 2: Vurdering
Kap. 3. Å pleie mennesker med smerte

Støvring, Støvring (1998). *Pasientobservasjon – en lærebok for sykepleierstudenter*. Bergen: Fagbokforlaget.

Kap. 3: Observasjoner av kroppssystemer
Kap. 4: Mønstre i funksjonell helse

*Travelbee, J. (1999). *Mellommenneskelige forhold i sykepleie*. Oslo: Universitetsforlaget.

Kap. 1: Hva er sykepleie?

KURS 2 KLINISKE SYKEPLEIEFERDIGHETER

Kurs 2.1 Grunnleggende praktiske ferdigheter

Hensikt
Kurset skal bidra til at studenten tilegner seg kunnskaper om, holdninger til og ferdigheter i praktisk sykepleie.

Læringsaktiviteter
- Forelesning
- Video
- Øvelse i grupper på øvelsespost (studentene bytter på å være sykepleier, pasient og observatør/assistent ved gjennomføring av ferdighetene).
- Refleksjon og diskusjon i grupper
- Demonstrasjon – og gjendemonstrasjon
- Logg

Tema
- Hender og håndlag
- Arbeidsdrakt og bruken av denne
- Hånddesinfeksjon og håndvask
- Stellefrakk, smittefrakk, munnbind & hansker
- Arbeid i desinfeksjonsrom/skyllerom
- Risikoavfall

- Pasientens enhet
- Sengen som hjelpemiddel, redskap
- Re tom seng
- Sideskift
- Hjelpemidler: Primært relatert til sengeleiets komplikasjoner, kategorien aktivitet og hvile
  (+ krykker & rullestol)
- Ulike leier, side – rygg og mageleie og det å sitte i seng

- Registrering av puls
- Registrering av temperatur
- Registrering av respirasjon
- Registrering av blodtrykk

- Sengebad, helvask
  - Fotstell
  - Neglestell
  - Hårpleie
  - Skift av skjorte
  - Munnhygiene
- Generelt og spesielt munnstell

- Matservering
- Gi og ta bekken, spissbekken, urinflaske, klyster
  - Subcutane injeksjoner
  - Medikament håndtering
- Intramuskulære injeksjoner
- Sterile hansker
- Intermitterende kateterisering (SIK & RIK)
  - Studiekrav 7, skifting fra hodeenden (toppskift)
  - HLR (basal førstehjelp)
    - vurdere pasientens bevissthet
    - undersøke pasientens åndedrett
    - utføre innblåsing og kompresjon
    - rutiner ved hjertestans
  - Forflytningsøvelser

Studiekrav 7

Hensikten er at studenten tilegner seg grunnleggende sykepleieferdigheter i å skifte på en seng (toppskift).

Klasse A

Studentene samarbeider om gjennomføring av toppskiftet, vurderer hverandres roller og reflekterer over opplevelsen av å inneha de ulike rollene. Studentene drøfter om gjennomføringen var i tråd med aktuell pensumlitteratur. Studentene må ta hensyn til tekniske, hygieniske, etiske og estetiske prinsipper. På bakgrunn av drøftingen utarbeider hver student et refleksjonsnotat.

Klasse B

Studentene samarbeider om gjennomføring av toppskiftet, vurderer hverandres roller og reflekterer over opplevelsen av å inneha de ulike rollene. Studentene drøfter om gjennomføringen av prosedyren var i tråd med aktuell pensumlitteratur. Studentene må ta hensyn til tekniske, hygieniske, etiske og estetiske prinsipper. På bakgrunn av drøftingen utarbeider hver student et refleksjonsnotat. Forslag til notatene leveres via ClassFronter.

Rammer *(begge klasser)*

Gruppeoppgave

- Toppskift
- Diskusjon

Individuell oppgave

- Refleksjonsnotat på 1200 ord.
- Refleksjonsnotatet vurderes i forhold til kriteriene 5, 8, 9 og 14

Kurset er obligatorisk og deltagelse er en forutsetning for å gå opp til Intern test i sykepleieintervensjoner.

Litteratur

*Almås, H. (2001). *Klinisk sykepleie,* bind ll. (3. utg.) Oslo: Gyldendal Akademisk.
Kap. 42: Sykepleie til pasienter med skader og sykdommer i huden. (s. 978 – 991).

Bjerknes, M. S., Bjørk, I. T. (2003). *Å lære praktiske ferdigheter i sykepleie.* Oslo: Universitetsforlaget (s. 88-109).

Forstrønen, A., Knudsen Ø. I: Knudsen, Ø. jr (red.) (2001). *Akuttmedisinsk sykepleie: utenfor sykehus. (*s.75-97) Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS.

Forstrønen, A., Knudsen Ø., Haugen, J. E. I: Knudsen, Ø. jr (red.) (2001). *Akuttmedisinsk sykepleie: utenfor sykehus.* (s. 98-119) Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS.

*Kristoffersen, N. J. (red). (2002). *Generell sykepleie, bind II: Pasient og sykepleier – samhandling, opplevelse og identitet.* Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS.
Kap. 15: Sykepleie ved livets slutt

Kristoffersen, N. J. (red*).* (2002). *Generell sykepleie, bind III: Pasient og sykepleier – kropp, omgivelser og metoder*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS.
Kap. 16: Hygiene
Kap. 18: Aktivitet
Kap. 19: Søvn og hvile (s. 237-274)
Kap. 20: Væske og ernæring
Kap. 21: Eliminasjon
Kap. 22: Respirasjon
Kap. 23: Sirkulasjon (s. 443-506)
Kap. 24: Behovet for å opprettholde normal kroppstemperatur

Lunde, P. H. (2003). *Forflytningskunnskap. Aktivisering, hjelp og trening ved forflytning*. 3. utg. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Martinsen, T. E. (2000). *Prosedyrekunnskap i sykepleien*. 4 utg. Gyldendal Norsk Forlag AS.

Støvring,T., Støvring, J. (1998) I: *Pasientobservasjon- en lærebok for sykepleierstudenter.* Bergen: Fagbokforlaget, 1998.
Kap. 3

Kurs 2.2 Generell legemiddelhåndtering og legemiddelregning

Hensikt
Kurset skal bidra til studentene får innsikt i deres juridiske og faglige ansvar ved legemiddel - håndtering og kunnskap i legemiddelregning

Læringsaktiviteter
- Forelesning.
- Gruppearbeid med veiledning
- Øvelser på øvelsespost
- Prøvetest

Tema
- Legemiddelhåndtering
- Legemiddelregning

Litteratur

Nordberg, G. (2003). *Medikamentregning og matematikk. Øvingsbok for sykepleier- og vernepleierstudenter. Eksempler og oppgaver.* Gyldendal Norsk Forlag.

*Molven, O. (2003). *Helse og jus*. Oslo: Gyldendal.
Kap. 14: Ledelse av virksomhet og fordeling av myndighet mellom helsepersonell
4.7: Administrering av legemidler, injeksjoner og intravenøs behandling s.192- 193.
Kap. 16: Skader og uhell
3.3: Skader som følge av bivirkninger av legemidler s. 204-205.

*Reinertsen, H. og Notevarp, JO. (2002). *Legemiddelregning.* Bergen: Fagbokforlaget.
Kap. 2: Sentrale begreper i legemiddelregning
Kap. 5: Tabletter, miksturer, stikkpiller og plaster
Kap. 6: Inhalasjonspreparater
Kap. 7: Injeksjoner
Kap. 8: Infusjoner
Kap. 9: Fortynning av legemidler
Kap.10: Barn og legemiddelregning

*Simonsen, T. og Aarbakke, J. (1997). *Illustrert Farmakologi*, bind I. Bergen: Fagbokforlaget. Innledende legemiddellære
Kap. 1: Utvikling av legemidler
Kap. 3: Styring av farmakoterapien
Kap. 4: Feilbruk av legemidler
Kap. 7: Individuell variasjon i legemiddelrespons
Kap. 8: Legemiddelinteraksjoner
Kap. 9: Bivirkninger

Kurs 2.3 Grunnleggende klinisk kommunikasjon

Hensikt
Kurset skal bidra til at studentene tilegner seg ferdigheter i grunnleggende klinisk kommunikasjon og blir oppmerksom på egen kommunikasjon i rollen som sykepleierstudent.

Læringsaktiviteter
- Gruppeøvelser
- Logg

Tema
Kommunikasjonsferdigheter:
- Vise oppmerksomhet verbalt og ikke-verbalt
- Stille spørsmål
- Reformulere hendelser og tanker
- Speile følelser

Kurset er obligatorisk. Kursbevis utstedes av ansvarlige øvingslærer og studenten legger det i mappen

Litteratur
*Eide, H., Eide, T. (1996). *Kommunikasjon i relasjoner: Samhandling, konfliktløsning, etikk*. Oslo: Ad Notam Gyldendal AS.
Kap. 5: Aktiv lytting

*Kristoffersen, N.J. (red). (2002). *Generell sykepleie, bind II: Pasient og sykepleier – samhandling, opplevelse og identitet*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS
Kap. 10: Kommunikasjon

KURS 3 FAG OG YRKE

Kurs 3.1 Sykepleiens historie og etiske grunnlag

Hensikt
Kurset skal bidra til at studenten tilegner seg kunnskap om sykepleiens historiske utvikling og etiske grunnlag

Læringsaktiviteter
- Forelesning
- Arbeid med studiekrav i gruppe
- Museumsbesøk

Tema
- Sykepleiens historie og utvikling
- Etiske teorier og omsorgsetikk
- Yrkesetiske retningslinjer
- Taushetsplikten

Studiekrav 8
Hensikten er at studenten forstår sykepleiefagets historiske utvikling.

Klasse A
Studiegruppen velger en problemstilling fra sykepleiens historie som fortsatt er aktuell for nåtidens sykepleie. Problemstillingen utdypes og dens relevans for nåtidens teori/praksis belyses ved hjelp av litteratur og egen erfaring fra praksis.

Klasse B
Studenten innhenter en fagartikkel fra bibliotekets databaser som omhandler sykepleiefagets historisk utvikling. Søkestrategien, med en kort begrunnelsen for hvilke valg og vurderinger ble foretatt i forbindelse med søket, synliggjøres i et kort notat.

Studenten lager et kort resymé av artikkelen og velger en problemstilling fra artikkelen som fortsatt er aktuell for nåtidens sykepleie (teori/praksis). Resymeet, inkludert problem-stillingen, legges ut på ClassFronter. Studiegruppen benytter ClassFronter for å diskutere seg fram til en felles problemstilling. Veileder deltar i diskusjonen. På bakgrunn av diskusjonen utarbeider studiegruppen, ved hjelp av samtekstfunksjonen på ClassFronter, et notat hvor problemstillingen utdypes og dens relevans for dagens sykepleie belyses ved hjelp av pensum og eventuelt egne praksiserfaringer.

Rammer *(klasse B)*
- Litteratursøk i bibliotekets databser
- Notat om søkeprosessen ca. 300 ord, notatet vedlegges det felles gruppenotatet.
- Resyme av artikkel og forslag til problemstilling.

Rammer *(begge klasser)*

- Gruppenotat 1200 ord
- Studiegruppene legger muntlig frem notatene for hverandre med veileder til stede.
- Notatet vurderes i forhold til kriteriene 2, 5, 9 og 11.
- Notatet inngår som en del av presentasjonsmappen

Litteratur

*Fause, Å., Micaelsen, A. (2002). *Et fag i kamp for livet. Sykepleiefagets historie i Norge*. Bergen: Fagbokforlaget.**

Kap. 2: Omsorg innenfor pavekirken
Kap. 3: Omsorg innenfor den reformerte kirken
Kap. 4: Begynnelsen til et helsevesen 1800 – 1900
Kap. 5: Den første sykepleierutdanningen i Norge
Kap. 6: Norsk Sykepleierskeforbund
Kap. 7: Det norske samfunnet fra århundreskiftet fram til andre verdenskrig
Kap. 8: Norsk Sykepleierskeforbunds utdanningsmodell
Kap.10: Sykepleie mellom omsorgsansvar, profesjonsideologi og fagforeningsbevissthet
Kap.12: Sykepleiepraksis i 1950 årene
Kap.13: Utdanning eller gratisarbeid?
Kap.14: Tiltak for å motvirke sykepleiermangelen
Kap.16: Utvikling av en klar fagforeningsprofil
Kap.17: Fra elev til student
Kap.18: Sykepleierutdanning på høgskolenivå
Kap.19: Teoriutvikling i sykepleierfaget
Kap. 20: Ledelse av eget fag
Kap. 21: Utfordringer inn i et nytt årtusen

Henriksen, JO. og Vetlesen, AJ. (2000). *Nærhet og distanse*. Oslo: Ad Notam Gyldendal.

Kap. 9: Pliktetikk
Kap. 10: Diskursetikk og menneskerettigheter
Kap. 11: Nytteetikk – lyst, lykke og velferd som etisk grunnlag
Kap. 12: Dydsetikk – kulturfellesskapet som etisk grunnlag
Kap. 13: Nærhetsetikk
Kap. 14: Konkret erfaring som basis for utøvelse av etisk kompetanse
Kap. 18: KLOK: En modell for etisk stillingstagen

*Kristoffersen, N.J. (red.). *Generell sykepleie: fag og yrke - utvikling, verdier og kunnskap, bind 1*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS.

NSF-serien 2/01. *Yrkesetiske retningslinjer for sykepleiere og ICNs etiske regler*

Lov av 22.04.1999. nr 63. Lov om helsepersonell

Mathiesen, J. (1994). *Sykepleiehistorie.* 2. opplag. Oslo: Universitetsforlaget**.

*Slettebø, Å. (2002). *Sykepleie og etikk*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS.
Kap. 1: Allmennmoral og yrkesetiske retningslinjer for sykepleiere
Kap. 3: Etikk i sykepleiens historie og samtid
Kap. 4: Til pasientens "Beste"?
Kap. 6: Rettferdighet og omsorgshensyn

**En av bøkene brukes, ikke begge.

Kurs 3.2 Sykepleierens funksjons- og ansvarsområder

Hensikt
Kurset skal bidra til at studenten anvender sykepleieprosessen og har kunnskap om sykepleierens sentrale funksjons- og ansvarsområder.

Læringsaktiviteter
- Forelesning
- Arbeide i gruppe med studiekrav

Tema
- Sykepleierens handlingskompetanse og handlingsberedskap
- Klinisk beslutningsprosess
- Dokumentasjon og kvalitetssikring

Studiekrav 9
Hensikten er at studenten forstår hvordan sykepleieplaner kan anvendes i sykepleiepraksis. Med utgangspunkt i datasamlingen som ble utarbeidet i praksisstudiene, skriver studenten en sykepleieplan for ett sykepleieproblem/en sykepleiediagnose.

Klasse A
Sykepleieplanen skal innehold alle deler av sykepleieprosessen unntatt evaluering. Studentene vurderer hverandres sykepleieplaner. Datasamlingen fra praksis skal være vedlegg til pleieplanen.

Klasse B
Sykepleieplanen skal innehold alle deler av sykepleieprosessen unntatt evaluering. Datasamlingen fra praksis skal være vedlegg til sykepleieplanen. Studentene vurderer hverandres sykepleieplaner. Arbeidsutkast til sykepleieplan samt vurderingsnotatet leveres ved hjelp av ClassFronter.

Rammer
- Sykepleieplanen vurderes i forhold til kriteriene 1, 2, 3, 4, 9, 14
- Vurderingsnotat (medstudentrespons) min. 350 ord
- Vurderingsnotatene vurderes i forhold til kriterie 16
- Sykepleieplanen og vurderingsnotatet inngår som en del av presentasjonsmappen

Studiekrav 10
Hensikten er at studenten har innsikt i sykepleierens ansvars- og funksjonsområder.

Klasse A
Studenten velger en fagartikkel knyttet til sykepleierens ansvars- og funksjonsområder. Studenten velger et tema fra den valgte artikkelen og skriver et notat om hvordan ett av ansvars- og funksjonsområdene kan bidra til tilfredsstillende pleie og omsorg for pasienten. Studentene vurderer hverandres notater. Den valgte artikkelen vedlegges studiekravet.

Klasse B
Studenten innhenter en fagartikkel fra bibliotekets databaser knyttet til sykepleierens ansvars- og funksjonsområder. Søkestrategien, med en kort begrunnelsen for hvilke valg og vurderinger ble foretatt i forbindelse med søket, synliggjøres i et kort notat.

Studenten velger et tema fra den valgte artikkelen, redegjører kort for sykepleierens-sykepleierens ansvars- og funksjonsområder og skriver et notat om hvordan ett av områdene kan bidra til tilfredsstillende pleie og omsorg for pasienten. Studentene vurderer hverandres notater. Den valgte artikkelen vedlegges notatet. Arbeidsutkast til notatet samt vurderingsnotatet leveres ved hjelp av ClassFronter.

Rammer *(klasse B)*
- Litteratursøk i bibiliotekets databaser
- Notat om søkeprosessen på ca. 300 ord vedlegges hovednotatet.

Rammer *(begge klasser)*
- Individuelt notat 1000 ord
- Notatet vurderes i forhold til kriteriene 1, 3, 5, 9.
- Vurderingsnotat (medstudentrespons) på minimum 350 ord
- Vurderingsnotatet vurderes i forhold til kriteriene 2, 16.
- Begge notatene inngår som en del av presentasjonsmappen

Litteratur

*Kristoffersen, NJ. (red.). (2002). *Generell sykepleie, bind 1: Fag og yrke - utvikling, verdier og kunnskap.* Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS.
Kap. 2 og 5

*Kristoffersen, NJ. (red). (2002). *Generell sykepleie, bind II: Pasient og sykepleier – samhandling, opplevelse og identitet.* Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS
Kap. 9

*Lov av 02.07.1999. nr. 64. Lov om pasientrettigheter

*Lov av 22.04.1999. nr 63. Lov om helsepersonell

Rammeplan for sykepleierutdanning. Fastsatt 1. juli 2004 av Utdannings- og forskningsdepartementet. [elektronisk utgave] Sitert 28. september 2004. http://odin.dep.no/filarkiv/215887/Rammeplan_sykepleierpl._23.juni_04_ny..pdf

Støvring,T., Støvring, J. (1998) I: *Pasientobservasjon- en lærebok for sykepleierstudenter.* Bergen: Fagbokforlaget, 1998.
Kap. 2, 4

Kurs 3.3 Teorier og modeller i sykepleie

Hensikt
- Kurset skal bidra til at studenten har innsikt i ulike teorier og modeller i sykepleie

Læringsaktiviteter
- Forelesning
- Arbeide i gruppe med studiekrav
- Rollespill

Tema
- Ulike definisjoner på sykepleie
- Sykepleieteorier og modeller

(Introduksjon til behovsteorier, omsorgsteorier, interaksjon, relasjon og systemteori, Henderson, Travelbee, Orem, Eriksson, Martinsen, Benner og Wrubel, Watson)

Studiekrav 11
Hensikten er at studenten erfarer hvordan sykepleieteori kan anvendes i konkrete situasjoner.

Klasse A
Studenten tilegner seg kunnskaper om en interaksjons- eller omsorgsteoretiker og anvender dette i et møte med et annet menneske. Studenten utarbeider et notat hvor møtet beskrives, og hvor relasjonen vurderes i et utvidet perspektiv ved hjelp av teori. Studentenes notater danner grunnlag for diskusjon i studiegruppen med veileder til stede. Studentene vurderer hverandres notater.

Klasse B
Studenten tilegner seg kunnskaper om en interaksjons- eller omsorgsteoretiker og anvender dette i et møte med et annet menneske. Studenten utarbeider et notat hvor møtet beskrives, og hvor relasjonen vurderes i et utvidet perspektiv ved hjelp av teori. Studentenes notater danner grunnlag for en diskusjon på ClassFronter i studiegruppen med veileder til stede. Studentene vurderer hverandres notater. Arbeidsutkast til notatene leveres via ClassFronter.

Rammer
- Rollespill med veileder til stede: Vise sykepleiemodellenes ulikheter og mulige konsekvenser dette kan få for utøvelse av sykepleie.
- Notat 1000 ord
  Notatet vurderes i forhold til kriteriene 2, 3, 4, 5, 9.
- Vurderingsnotat (medstudentrespons) minimum 350 ord.
- Vurderingsnotatet vurderes i forhold til kriteriene 16.
- Begge notatene inngår som en del av presentasjonsmappen

Litteratur

Cavanagh, S. J. (1999) *Orems sykepleiemodell i praksis*. Oslo: Universitetsforlaget.

Eriksson, K. (1995) *Det lidende menneske.* Oslo: Tano

Henderson, V. (1998). *Sykepleiens Natur: En definisjon og dens konsekvenser for praksis, forskning og utdanning: Refleksjoner etter 25 år*. Oslo: Universitetsforlaget.

*Kristoffersen, N. J. (2002). *Generell sykepleie, bind I: Fag og yrke - utvikling, verdier og kunnskap.* Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS.
Kap. 6

KURS 4 STATS- OG KOMMUNALKUNNSKAP, HELSE OG SOSIALPOLITIKK

Hensikt
Kurset skal bidra til at studenten har innsikt i helse- og sosialtjenestens oppbygning, aktuelle utviklingstendenser innen helse- og sosialsektoren og relevante lovverk.

Læringsaktiviteter
- Forelesning
- Arbeid med studiekrav i gruppe

Tema
- Velferdsstaten og utvikling av helse- og sosialsektoren
- Helse- og sosialsektorens oppbygging på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå
- Helsetjenestens oppbygning, organisering og kultur
- Organisering av sykehusene og kommunens tjenester
- Økonomi og finansiering
- Aktører i helse- og sosialtjenesten
- Forholdet mellom offentlig og privat ansvar og omsorg
- Helse- og sosialpolitiske prioriteringer
- Helselovgivning og lovgivning som regulerer brukerens rettigheter
- Forholdet mellom jus og xetikk

Studiekrav 12

Klasse A
Hensikten er at studenten har innsikt i helsetjenestens forvaltningsnivåer og samarbeid med andre profesjoner innenfor de ulike nivåene. Hensikten er også at studentene kan gjøre rede for pasientenes rettigheter og helsepersonellets plikter innenfor helsetjenesten.

Studiegruppen skal med utgangspunkt i erfaringer fra praksisfeltet velge et problemområde som belyser et sentralt område innenfor temaet helsetjenestens forvaltningsnivåer og de rettigheter og plikter som er nedfelt i lovene. Studiekravet kan gjerne knyttes opp mot en pasientsituasjon.

Sentrale områder kan være: Pasienter rett til helsehjelp innen de ulike forvaltningsnivåer. Det kan også handle om sykepleierens rolle og plikter, eventuelt sykepleierens rolle i forhold til andre yrkesgrupper innen helsevesenet.

Klasse B
Hensikten er at studentene
1. Bruker det åpne internett til å finne relevant informasjon.
2. Vurderer helsetilbudet til beboerne med bakgrunn i gjeldende lover for til helse – og sosialtjenesten

Studiegruppen velger en bydel. Nettsidene til bydelen brukes i tillegg til annet faglitteratur for å redegjøre for sykepleierens rolle og samarbeidspartnere i kommunehelsetjenesten.

Videre skal studiegruppen vurdere om helsetilbudet til brukerne i bydelen er i samsvar med gjeldende helselovgivning og annen lovgivning som regulerer brukerens rettigheter. Søkestrategien, med en kort begrunnelse for hvilke valg og vurderinger som ble foretatt i forbindelse med søket, synliggjøres i et kort notat.

På bakgrunn av de innhentede opplysninger utarbeider studiegruppen et notat. Notatet utformes ved hjelp av samtekstfunksjonen på Classfronter. Arbeidsutkast til notatet sendes via Classfronter til veileder.

Rammer *(klasse B)*
- Informasjonssøk på det åpne internett
- Notat om søkeprosessen på ca. 300 ord vedlegges hovednotatet.

Rammer *(begge klasser)*
- Gruppenotat 1500 ord
- Notatet vurderes i forhold til kriteriene 3, 4, 5, 8, 9.
- Notatet inngår som en del av presentasjonsmappen

Litteratur

Alvsvåg, H. (1997). *Velferdsstat versus velferdssamfunn i Kunnskap, kropp og kultur- Helsefaglige grunnlagsproblem.* Oslo: Ad Notam Gyldendal.

*Lov av 19.november 1982 O m helsetjenesten i kommunene

*Lov av 2. juli 1999 nr. 61 Om spesialisthelsetjenesten m.m.

Lov av 15. juni 2001 nr. 93 Om helseforetak m.m. kapittel 1

*Lov av 22.april 1999 nr. 63 Om helsepersonell

*Lov av 02.07.1999. nr. 64. Lov om pasientrettigheter

*Molven, O. (2003). *Sykepleie og jus.* Oslo: Gyldendal Norsk Forlag As.

*Repstad, P. (2004). *Sosiologiske perspektiver for helse- og sosialarbeidere.* Oslo: Tano Aschehoug.
Kap. 8: Helse- og sosialarbeiderne

*Rønning, R. (2001). *Vårt politiske Norge: en innføring i stats- og kommunalkunnskap.* 2 utg. Bergen: Fagbokforlaget.
Kap. 2: Hva er politikk?
Kap. 3: Hva er makt?
Kap. 5: Vårt politiske system
Kap. 6: Den parlamentariske kanal
Kap. 7: Organisasjonenes politiske funksjon
Kap. 10: Forvaltningen – lydig redskap eller sjølstendig maktfaktor?
Kap. 11: Desentralisert offentlig myndighet: kommune og fylkesnivå

KURS 5 SYKEPLEIEINFORMATIKK

Hensikt
Hensikten er at studenten oppnår innsikt i dokumentasjon og informasjonshåndtering samt det å studere i høyere utdanning.

Læringsaktiviteter
- Forelesning
- Bruk av IKT
- Gruppearbeid i forhold til litteratursøk

Tema
- Studieteknikk – studentrollen, skrive for å lære, internett som læringsarena.
- Informasjonskompetanse – Grunnkurs med vekt på bibliotekdatabasene Bisbys, Norart, SweMedPlus, ODIN og Lovdata. Kildekritikk.
- Informasjon om EPJ – Elektronisk pasientJournal og beslutningsstøttesystemer.

Litteratur

Bjørk, I.T., Bjerknes, M.S. (2003). *Å lære i praksis*. Oslo: Universitetsforlaget.
Kap.6: Refleksjon over egen praksis.
Kap.7: Teori for praksis - praksis for teori.

Buberg,I.L,Hessevaagsbakke E. (2004). *Røde tråder i praktiske studier. Et pedagogisk verktøy for sykepleierstudenter og deres veiledere.* Oslo: HøyskoleForlaget AS

*Dysthe, O., Hertzberg, F., Hoel, T. L. (2000). *Skrive for å lære: skriving i høyere utdanning.* Oslo: Abstrakt forlag.
Kap. 2: Viktige forutsetninger
Kap. 3: Lese for å skrive – bruk av kilder
Kap. 4: Skriveprosessen
Kap. 5: Skrive for å lære
Kap. 6: Fagteksten
Kap. 7: Å sitere og referere
Kap. 8: Hva betyr oppgaveformuleringene?
Kap. 9: Skrivegrupper

Moen, A., Hellesø, R., Quivey, M., Berge, A. (2002). *Dokumentasjon og informasjon: Faglige juridiske utfordringer og krav til journalføring for sykepleiere*. Oslo: Akribe forlag.
Kap.3: Juridiske krav til sykepleiedokumentasjon.
Kap.4: Faglige krav og prinsipper i sykepleierens journalføring.
Kap.7: Rapporten – muntlig informasjonsutveksling.

NSF. (2004). *Dokumentasjon av sykepleie i pasientjournalen*. En veileder fra Sykepleiernes forum for IKT og dokumentasjon.

Skjæret, A. S., Wahl, A. (2003). Gode koplinger – informasjonssøking som arbeidsplass. *Sykepleien*, 12, s. 32-38.

Stordalen,J. Støren,I. (2004). *Bare skriv!* Oslo: Cappelen Akademiske Forlag**.

*Taasen, I, Havnes, A og Lauvås, P(2004). *Mappevurdering – av og for læring*. Oslo: Gyldendal Akademisk

Kap. 1: Studenterfaringer: Medstudenter som samarbeidspartnere og ressurspersoner
Kap. 2: Mappevurdering
Kap. 6: Læring og læringsmiljø
Kap. 7: Læring i fellesskap
Kap. 8: Tilbakemelding

** kan brukes i stedet for Dysthe, O. et al: *Å skrive for å lære*

KURS 6 PRAKSISSTUDIER I GRUNNLEGGENDE SYKEPLEIE

Hensikt
Praksisstudiene i 1. studieår er rettet mot å utvikle handlingskompetanse i grunnleggende sykepleie og å gi studentene erfaring i hva sykepleie som yrke innebærer.

Organisering:
Studiepoeng knyttet til praksisperioden utløses når perioden er godkjent.

Praksis foregår hos Høgskolens samarbeidspartnere i både spesialist- og kommunehelse-tjenesten. For mer informasjon om tildeling av praksisplass, se retningslinjer i Studiehåndboken.

Tilstedeværelse i praksis utgjør 30 timer per uke, dvs. 4 dager per uke. Disse skal turnusplanlegges. For mer informasjon om deltagelse, fravær og turnus i praksisstudier se Utfyllende bestemmelser i Studiehåndboken.

Læringsfokus
Studentens læringsfokus i 1. studieåret er rettet mot å utvikle og anvende ferdigheter for å ivareta pasientens grunnleggende behov med utgangspunkt i vedkommendes ressurser og kravene som stilles i den aktuelle situasjonen. Studenten skal derfor følge opp én, eventuelt flere, pasient(er) igjennom praksisperioden og delta/assistere i sykepleien til pasienten. Der det er aktuelt kan studenten også øve på grunnleggende praktiske ferdigheter hos andre pasienter.

Studenten begynner dessuten på en prosess mot utvikling av en identitet som sykepleier med de holdninger og verdigrunnlag dette tilsier. Kjennskap til sykepleieryrket er en forutsetning for dette. Deltagelsen i pleiefellesskapet, i den direkte pasientpleien og de øvrige sykepleieroppgaver er viktige elementer i denne prosessen.

Kompetanseområdene
Pasientkunnskap, samhandlingskunnskap og omgivelseskunnskap presiseres ikke i praksis-studier, da det forventes at studenten gjør bruk av og integrerer både P-, S- og O-kunnskap til en naturlig helhet. Studenten skal utvikle en personlig sykepleiekompetanse i forhold til sosiale relasjoner, direkte pasientrettet arbeid, ledelse og yrkesetikk. Disse kompetanseområdene kan forstås som retningsmål for praksisstudiene og inngår følgelig i vurderingsgrunnlaget ved midt- og sluttvurderinger i 1 studieår.

Sosial kompetanse
Studenten skal vise at hun/han:
- Kommuniserer og samhandler med pasient og pårørende på en måte som formidler respekt, forståelse og trygghet

Direkte pasientrettet sykepleiekompetanse
Studenten skal vise at hun/han:
- Anvender sykepleieprosessen med vekt på datasamling
- Deltar i ulike rapportsituasjoner og dokumenterer sykepleien til egne pasienter

- Informerer, veileder og underviser pasienter og pårørende i forhold til grunnleggende behov
- Deltar i, og gjennomfører, undersøkelser og behandling, herunder prosedyrer
- Er kjent med virkning og bivirkning av medikamentene egne pasienter får
- Anvender og integrerer ulike type kunnskap i praksissituasjoner.

Ledelseskompetanse
Studenten skal vise at hun/han:
- Planlegger praksisperioden ved å utarbeide egne mål og ukeplaner
- Arbeider systematisk
- Informerer og veileder medstudenter
- Tar initiativ til å utnytte læringssituasjoner og til å få veiledning
- Samarbeider med personalet og medstudenter

Yrkesetisk kompetanse
Studenten skal vise at hun/han:
- Viser respekt for pasientens integritet og selvbestemmelsesrett, og overholder taushetsplikten
- Tar ansvar for egne handlinger
- Viser nøyaktighet og pålitelighet
- Viser selvinnsikt i forhold til egne styrker og begrensninger

Læringsaktiviteter
I praksisperioden arbeider studentene med ulike læringsaktiviteter. Hensikten med læringsaktivitetene er å hjelpe studenten til hensiktsmessige studier og å gi studenten mulighet til å dokumentere sin studieinnsats. Læringsaktivitetene hjelper også studenten til å utvikle sitt kompetansenivå på områder som fremkommer på vurderingsskjemaet som brukes ved midt- og sluttvurderingen. Ved siden av å arbeide med konkrete læringsaktivitetene skal studentene delta i utøvelsen av den daglige sykepleien til pasientene.

Studenten har et selvstendig ansvar for egen læring i praksis, samtidig som han/hun har ansvar for å bidra til læring hos medstudenter i læringsfellesskapet. Dette gjøres ved at studenten oppsøker aktuelle læringssituasjoner, samarbeider med medstudenter om gjennomføring av læringssituasjoner, deltar i diskusjoner med og gir feedback/respons til medstudenter.

All dokumentasjon av læringsaktiviteter tas vare på av studenten. Studenten velger det/de dokumenter som best viser oppnådd kompetanse og nye læringsbehov og bruker det/de i diskusjon ved neste praksis periodes forventningssamtale.

Læringsaktivitet 1: Planlegging av læring i praksis
Hensikt: studenten opplever styring av og ansvar for egen læring
- Presentasjon av individuelle læringsmål for praksisperioden i forventningssamtalen.
- Turnus
- Ukeplaner

I løpet av første praksisuke utarbeider studenten en personlig målsetting basert på hensikten med og vurderingsgrunnlaget for praksisperioden. Målene tas opp til diskusjon med praksisveileder og veileder fra høgskolen ved forventningssamtalen. Hver uke utformer studenten en plan som synliggjør hvordan studenten skal arbeide med å nå målene. Studenten, i samarbeid med praksisveileder, veileder fra høgskolen og eventuelle andre studenter på avdelingen, utarbeider en turnus for hele praksisperioden. Turnusen leveres avdelingen og veileder fra høgskolen ved slutten av første praksisuke.

Studentene i klasse B sender mål og ukeplaner til veileder via ClassFronter.

Læringsaktivitet 2: Selvvurdering
Hensikt: studenten utvikler evnen til å vurdere egen praksis
- Refleksjonsnotat
- Egenvurdering ved midt- og sluttvurdering

Studenten skriver minimum 2 refleksjonsbeskrivelser hvor han/hun beskriver og reflekterer over situasjoner, følelser og tanker ved hjelp av kunnskap og sine personlige læringsbehov. Refleksjonsbeskrivelser skal gjøres tilgjengelig for praksisveileder og veileder fra høgskolen og danner grunnlaget for studentens selvvurdering ved midt- og sluttvurdering. Studenten forbereder seg til midt- og sluttvurdering ved å gjennomgå refleksjonsbeskrivelsen(e), ukeplanene, målsettingen samt punktene i vurderingsskjemaet.

Studentene i klasse B sender refleksjonsnotatene til veileder via ClassFronter.

Læringsaktivitet 3: Anvendelse av sykepleieprosessen med hovedvekt på datasamling og formidling av observasjoner.
Hensikt: studenten utvikler kompetanse i å samle data og formidle sine observasjoner om pasienten.
- Datasamling
- Skriftlig og muntlig rapportering

Studenten samler data i forhold til grunnleggende behov og ressurser til én pasient. Det anvendes dataguide fastsatt av høgskolen. Studenten diskuterer datasamlingens relevans og holdbarhet med praksisveileder og veileder fra høgskolen. Datasamlingen skal dessuten anvendes i forbindelsen med studiekrav 8 som basis for den pedagogiske pleieplan. Studenten rapporterer muntlig og etter hvert skriftlig sine observasjoner av "sin(e)" pasient(er).

Pasienten skal være informert om at det samles data om vedkommende (jfr. Retningslinjer for etisk-juridisk beskyttelse av pasienter og praksisfelt ved studentarbeid).

Læringsaktivitet 4: Infeksjonsforebygging – Klasse A
Hensikt: studenten anvender kunnskaper fra mikrobiologi og infeksjonsforebygging i sykehus/sykehjem i vurdering av faglig forsvarlig praksis
- Kartlegging av infeksjonsforebyggende tiltak
- Diskusjon i praksisgruppen

Studenten kartlegger infeksjonsforebyggende tiltak (f.eks håndhygiene, skylleromsarbeid, matservering) på avdelingen. Studenten legger frem sine funn og diskuterer med studentene i praksisgruppen sentrale problemstillinger innen infeksjonsforebyggende arbeid på bakgrunn av kartleggingen og teorikunnskap. Veileder fra høgskolen og praksisveileder (dersom dette er mulig) deltar i diskusjonen. Studentene tar opp eventuelle forslag til forandring av det infeksjonsforebyggende arbeid på avdelingen med avdelingssykepleieren.

Læringsaktivitet 4: Infeksjonsforebygging – Klasse B.
Hensikten er at studenten:
1. bruker internett til å finne relevant informasjon
2. anvender kunnskaper fra mikrobiologi og infeksjonsforebygging i sykehus/sykehjem i vurdering av faglig forsvarlig praksis

- Kartlegging av infeksjonsforebyggende tiltak
- Innhenting av informasjon fra det åpne internett
- Diskusjon i praksisgruppen

Studenten kartlegger infeksjonsforebyggende tiltak (f.eks. håndhygiene, skylleromsarbeid, matservering) på avdelingen. Kartleggingen skal foregå ved hjelp av skjema hentet fra den nettbaserte versjon av Infeksjonskontrollprogram i Institusjonshygiene opplegget til Helse- og velferdsetaten ved Oslo Kommune. Studenten legger frem sine funn og diskuterer med studentene i praksisgruppen sentrale problemstillinger innen infeksjonsforebyggende arbeid på bakgrunn av kartleggingen og teorikunnskap. Det forventes at både pensum og informasjon fra Folkehelseinstituttets nettsider benyttes. Veileder fra høgskolen og praksisveileder (dersom dette er mulig) deltar i diskusjonen. Studentene tar opp eventuelle forslag til forandring av det infeksjonsforebyggende arbeid på avdelingen med avdelingssykepleieren.

Læringsaktivitet 5: Yrkesetikk – Klasse A
Hensikt: studenten har innsikt i yrkesetikk og anvender yrkesetiske retningslinjer for sykepleiere.
- Observasjon og diskusjon med sykepleier
- Diskusjon i praksisgruppen

Studenten avtaler å følge en sykepleier over to praksisdager. Studenten er sammen med sykepleier ca. en halvtime hver gang og observerer han/hun ved utførelse av daglige gjøremål. Observasjonene nedtegnes og studenten samtaler med sykepleieren om det som ble observert. Praksisgruppen diskuterer, sammen med veileder fra høgskolen og eventuelt praksisveileder, aktuelle problemstillinger som kom frem i arbeidet med læringsaktivitet på bakgrunn av kunnskap om sykepleierens yrkesetiske retningslinjer.

Læringsaktivitet 5: Yrkesetikk – Klasse B.
Hensikt: studenten har innsikt i yrkesetikk og anvender yrkesetiske retningslinjer for sykepleiere.

- Innhenting av informasjon fra det åpne internett
- Observasjon og diskusjon med sykepleier
- Diskusjon i praksisgruppen

Studenten henter NSF Yrkesetiske retningslinjer og ICN etiske kodeks regler for sykepleiere fra nettet. Studenten avtaler å følge en sykepleier over to praksisdager. Studenten er sammen med sykepleier ca en halvtime hver gang og observerer sykepleierens utførelse av daglige gjøremål. Observasjonene nedtegnes og studenten samtaler med sykepleieren om det som ble observert. Praksisgruppen diskuterer, sammen med veileder fra høgskolen og eventuelt praksisveileder, aktuelle problemstillinger som kom frem i arbeidet med studiekravet på bakgrunn av kunnskap om sykepleierens yrkesetiske retningslinjer. Praksisgruppen lager et resymé av diskusjonen hvor problemstillingene som er diskutert blir synliggjort og publiserer det på ClassFronter.

Veiledning

Praksisperioden er en veiledet praksisperiode. Veileder fra høgskolen kontakter posten minimum to uker før studentene begynner for å begynne samarbeidet om veiledning av studentene. Høgskolelektor og studentansvarlig på posten samarbeider om målsettingen for og tilrettelegging av praksisstudiene.

Høgskolelektorens / veilederens ansvar er å veilede studenten i hvordan man best kan studere i praksis. Dette gjøres ved at hun/han veileder i forhold til gjennomføring av læringsaktivitene og kan også medføre at hun/han observerer og veileder studenten i pasientsituasjoner. Hun/han er en ressursperson for praksisveileder i veiledningsspørsmål og er medansvarlig for midt- og sluttvurdering av studentene. Høgskoleveilederens tilstedeværelse i praksis er knyttet til antall studenter på posten.

Praksisveilederens hovedansvar er å være rollemodell og å gi støtte og veilede studenten ved valg av og gjennomføring av læresituasjoner, samt å delta i gjennomføring av lærings-aktivitetene der dette er aktuelt. Han/hun gir studenten fortløpende vurdering og er medansvarlig for midt- og sluttvurdering av studenten. Studenten har ansvar for aktivt å søke veiledning hos praksisveilederen og høgskolelektoren, samt møte forberedt til veiledningen.

Vurdering

Se tidligere beskrevne kompetanseområder og kriterier for ikke-bestått praksis i Fagplan for bachelorstudium i sykepleie 2004-2005. Praksisstudiene vurderes til bestått eller ikke-bestått etter fastsatt vurderingsskjema. Se www.hio.no for vurderingsskjema og kriterier for bruk av dette.

STUDIE– OG VURDERINGSFORM

Mappemetodikk benyttes som arbeids- og vurderingsform. Slik utdanningen har beskrevet mappemetodikk (se studiehåndboka), forutsetter dette at en utvikler et læringsfellesskap preget av tett samarbeid og jevnlig respons fra medstudenter og lærere underveis i læreprosessen. Det innebærer at studiet blant annet er organisert rundt arbeidet med en rekke studieoppgaver og at studentene er organisert i studiegrupper. De fleste læringsaktivitetene krever dokumentasjon i form av ulike skriftlige arbeider, men det bes også om dokumentasjon i form av muntlig framstilling, rollespill og video.

I mappevurdering kombineres formativ og summativ vurdering. Mens summativ vurdering (eksamen, tester og lignende) har som mål å fastsette studentenes kompetanse på et fastsatt tidspunkt, henspeiler formativ vurdering seg på tettere oppfølging og veiledning tidlig eller underveis i læringsprosessen.

Lærings- / praksisfellesskap

Lærings- og praksisfellesskapet skal forstås som et læringsmiljø der studenter, veileder og andre involverte aktører samarbeider, drøfter hverandres bidrag og gjennom dette deler kunnskap og perspektiv.

Hver gruppe får en hovedveileder i de ulike studieperioder. Veilederes rolle er å støtte gruppa underveis i ulike prosesser som for eksempel studiekravarbeid og praksis. For å få aktive og selvstendige studenter som har en faglig utvikling forventes det alltid at studentene først har arbeidet med fagstoffet på ulike måter, før muntlig og skriftlig veiledning kan gis. I tillegg er det forventet at den som blir veiledet skal utvikle prosessen i etterkant av den veiledning man har fått.

Studiegrupper

Alle studenter i et studieår er tilknyttet en studiegruppe. Studiegruppene endres hvert studieår. For å styrke gruppesamarbeidet og den enkeltes studiesituasjon kreves ulike former for veiledning og aktiviteter. Studentene er organisert i studiegrupper hvor arbeidet med studiekrav knyttet til mappe foregår. Studiegruppene er sammensatt av ca. 8-10 studenter, og hver studiegruppe får knyttet til seg en egen veileder. Gjennom samarbeid med andre studenter, veileder og gjennom egne studier utvikles den teoretiske kompetanse og evne til videre læring som arbeidet som sykepleier krever. Det forventes av studentene er aktive i gruppa, og at den enkelte er forberedt til gruppemøter. Studiekravene kan bidra til et fullt utbytte av de timeplanlagte forelesninger som forutsetter at studentene setter seg inn i tema på forhånd.

Veiledning (som arbeidsform)

Veileders rolle er å bidra til en god struktur, godt arbeidsklima og fremdrift i gruppen og faglig veiledning på de ulike temaene. Tema for veiledning er altså både prosess og produkt og arenaen for veiledning er gruppen. Veileder kan gi tilbud om individuell studiesamtale ved særskilte behov.

Studiegruppen og høgskolens veileder diskuterer mål, rammer og krav i undervisningsplanen. Det utarbeides en skriftlig gruppekontrakt.

Hensikten er å få et forum hvor vi synliggjør innsats og progresjon. I tillegg er det i disse veiledningene viktig å få fram sammenhengen mellom framtidig yrke og studiets organisering. Sentrale tema er samarbeid, vurdering av egen og andres kompetanse, planlegging, faglig utvikling, omsorg og menneskesyn.

Instrukser til gruppesamarbeid med og uten veileder
Studentene møter forberedt og viser aktivitet og engasjement i sitt arbeid med sykepleie-faget i studiegruppen. Studentene i studiegruppen utformer og godkjenner normer om gjensidig forpliktelse, arbeidsklima og arbeidsformer og sørger for at normene følges. Studentene har ansvar både for egen og for medstudenters læring. Dette innebærer aktiv deltakelse i studiegruppe, utveksling av studiekrav og vurdering av eget og medstudenters arbeid. Studiegruppen benytter mappemetodikk som arbeidsform

Læringsmål
For hvert semester setter den enkelte student opp egne læringsmål knyttet til studiets mål og innhold. Læringsmålene kan knyttes opp mot personlige utviklingsønsker, ferdigheter og kunnskapsområder. Læringsmålene danner utgangspunkt for vurdering av egen læring og utvikling. Hensikten er å styrke sammenhengen mellom studiets og studentenes mål. Læringsmålene skal dermed bidra til å gi studentene retning på studiearbeidet, samtidig som studenten aktiviseres i forhold til eget studie. Læringsmålene drøftes i studiegruppen og inngår som en sentral del av semesternotatet.

Formativ vurdering
I mappemetodikk er det vektlagt at studentene skal få tilbakemeldinger underveis både i praktiske og teoretiske studier. Tilbakemeldingene kan komme fra medstudenter, sykepleiere i praksis og veileder. Den formative vurderingen forutsetter at studenten arbeider videre med utgangspunkt i den tilbakemeldingen som er gitt. Formativ vurdering innebærer ikke at studentens arbeid forhåndsgodkjennes til "bestått" eller at det antydes karakternivå.

Skriftlig og muntlig respons fra veileder
For å fokusere på veiledning og støtte studentene i læringsprosessen, skal skriftlig respons fra veileder gis til studiekrav som er under utarbeiding. Studenten(e) legger ved spørsmål om hva de vil ha veiledning på når de leverer utkast til studiekrav. Spørsmålene kan ta utgangspunkt i vurderingskriteriene. Responsen skal være kortfattet for eksempel ca. 300 ord. I tillegg gis det muntlige responser fra veileder hvor også ulike diskusjoner med veileder er sentralt. Skriftlig og muntlig responser skal innholde både styrker/positive ting som kan virke støttende og utfordringer som kan nås i nærmeste framtid. Her vil det være nyttig å be om konkrete eksempler på utfordringer og styrker. Alle studenter har rett til å få skriftlig respons på to individuelle oppgaver og to gruppeoppgaver i løpet av studieåret. Den enkelte veileder setter opp en tidsramme tilpasset studiegruppen og veilederen.

Skriftlig respons fra medstudent; vurderingsnotat / medstudentrespons
Vurderingsnotat eller medstudentrespons er tilbakemeldinger på en medstudents arbeider/ oppgaver eller situasjoner. Respons på eget produkt er nyttig som ledd i utvikling av fagkunnskap. Det gir studenten innblikk i flere perspektiver og bedre innsikt i egen utvikling. Respons bør være av en slik karakter at studenten får nye ideer/impulser som den kan bygge

videre på. Videre bør responsen være konkret: hva var bra og hva kan forbedres. Den skal kunne hjelpe medstudenten til å få budskapet bedre frem. Det er også en fordel om kommentarene formuleres mest mulig som spørsmål. Dette kan stimulere til å finne svaret. Samtidig gir spørsmål kommentaren et vennligere preg. Tilbakemeldingen kan også inneholde redegjørelser for hvordan en selv oppfatter teksten/situasjonen eller inneholde utfyllende kommentarer. Endelig er det også mulig å avtale på forhånd etter hvilke kriterier en ønsker respons på. Å avtale kriterier på forhånd kan være veldig utbytterik for begge parter, idet studentene nødvendigvis må sette seg inn i kriteriene både for å gi respons og i forhold til egne arbeider.

Summativ vurdering

En oversikt over summativ vurdering er beskrevet i Fagplan for bachelorstudium i sykepleie 2004-2005. De krav som stilles til høstens semesternotat, intern test i sykepleie-intervensjoner og en oversikt over krav til obligatorisk tilstedeværelse er beskrevet nedenfor.

Semesternotat

For hvert semester utarbeider hver student et individuelt semesternotat. Dette notatet skal inneholde refleksjon over egen læring og utvikling, relatert til bl.a. egne læringsmål, til bruk av studiegruppen, framdriftsplaner og studieinnsats, gitt og fått respons, eget bidrag til fellesskapet og studiets organisering og tilrettelegging. Hensikten med semesternotatet er først og fremst å bidra til å skape retning og sammenheng i studiesituasjonen, samt å gi utdanningen tilbakemelding om studentens studieprogresjon.

Semesternotat skal utarbeides på bakgrunn av egne læringsmål, gruppenormer. Studenten begrunner eget arbeid med studiekravene. Semesternotatet leveres til angitt tidsfrist.

Gjennomføring av test i sykepleieintervensjoner:

- Studentene deles inn i grupper på 3 eller 4 studenter
- Hver student utfører 2 øvelser / ferdigheter.
- Testpakkene inneholder ulike, men "likeverdige" ferdigheter / øvelser.
- Alle gjennomgåtte ferdigheter / øvelser kan bli gjenstand for prøving.
- Oppgavene formuleres ikke som case.
- Det avsettes 45min. per student til testen
- Studentene i samme testgruppe bistår hverandre som pasient eller assistent
- Studentene trekker testpakke umiddelbart før han/hun skal gjennomføre testen
- Studentens prestasjoner under testen bedømmes ut fra "kriterier for å bestå test i sykepleieintervensjoner"
- Karakter meddeles studenten på egne skjemaer når alle studenter i samme gruppe har gjennomført testen. Det gis en kort muntlig begrunnelse til studenten som ikke oppnådde bestått karakter.

Følgende kriterier legges til grunn for å bestå test i sykepleieintervensjoner:

- Gi en sykepleiefaglig vurdering av hensikt, observasjoner og risikomomenter
- Utføre ferdighetene i tråd med anerkjente etiske, tekniske og hygieniske prinsipper..

Sjanger/arbeidsformer i tilknytning til studiekravene

Notat
Et skriftlig notat, enten dette er individuelt eller i gruppe, skal forstås som en tekst hvor det kun er vurderingskriteriene som avgjør formen.

Rollespill
Rollespill benyttes på ulike kurs og på øvingspost i løpet av studiet. I tillegg kan rollespill inngå i studiekravene.

I et rollespill kan man enten ta utgangspunkt i et eget utarbeidet case eller ta for seg en ferdigutarbeidet case. I et rollespill, spiller man ulike roller, hvor hendelsen skal være mest mulig hentet fra et mulig hendelsesforløp. Der rollespillet ikke blir tatt opp på video, kan det være nyttig å velge en gruppekoordinator som kan sette seg utenfor selve spillet og observere. Gå gradvis fram: Spille en stund for så å diskutere hvordan man opplevde dette. I første fase rettes oppmerksomheten mot innhold (velge situasjon, fordele roller osv.). Neste fase kan fokus rettes mot uttrykksform (verbal og nonverbal kommunikasjon). Siste fasen blir å analysere og reflektere over innhold og uttrykksform. Rollespillet bør avsluttes med en oppsummering og refleksjon.

Hensikten er å få trening i en realistisk situasjon, i en trygg setting hvor man har mulighet til å få tilbakemelding og reflektere over hva som skjer.

Seminardag
Organisering av seminardag knyttet til studiekrav:
- 3 studiegrupper har sammen ansvar for seminardagen.
- Hver av gruppene får trening i å legge fram løsning på en gitt oppgave, være opponenter og å være observatør og gi respons på henholdsvis framlegg og opponentenes rolle.
- Hver gruppe alternerer mellom de tre rollene.

Studenten som legger fram skal forholde seg til rammer satt i studiekravet. Opponentene skal stille kritiske, faglige og relevante spørsmål til gruppen som legger fram sitt arbeid. Observatørene skal kommentere begge gruppene - da først og fremst på dialogen mellom de to ovennevnte gruppene. Kriterier observatørene bruker ved vurdering av sin tilbakemelding:
- Sentralt emneinnhold
- Tydelig framstilling av temaet
- Evne til å skape kontakt med opponentgruppen
- Evne til å opptre konstruktivt kritisk
- Kildenes relevans
- Evne til å stille faglig kritiske spørsmål
- Evne til å besvare kritiske spørsmål
- Evne til å forholde seg til gitte rammer
- Evne til å observere og formidle om kriteriene blir ivaretatt

Seminardagen ledes av undervisningspersonalet. Lederens rolle er å bidra til at seminaret foregår innenfor oppgitte rammer, og sammen med de andre veilederne påpeke dersom det legges fram direkte feil.

Kriterier til bruk ved vurdering av studiekrav

Hvert studiekrav har ulike eksplisitte vurderingskriterier, slik at studentene har innsikt i hva det forventes at de skal vektlegge i studiekravene. For å gi en respons til en medstudent er det også behov for å kjenne til hvilke vurderingskriterier som skal danne grunnlag for vurderingen. Gjennom bruk av vurderingskriteriene i studiekravene blir studentene også kjent med de vurderingskriterier som anvendes i den summative vurderingen

Alle studiekrav skal være sykepleiefaglig og etisk forankret. Ut over dette vurderes hvert studiekrav i forhold til mellom fire og sju av nedenfor nevnte kriterier:

1. viser faglig innsikt
2. anvender anerkjent og relevant litteratur
3. belyser sentrale begreper
4. integrere teori og praksis
5. reflekterer over egen og/eller andres praksis
6. viser forståelse for ulike innfallsvinkler
7. argumentere for egne meninger
8. viser evne til systematisk tenkning
9. følger retningslinjer for oppgaveskrivning
10. er presis og nøyaktig
11. vekker interesse og motivasjon hos mottager
12. analyserer og tolker på bagrunn av faglige vurderinger
13. anvender relevant forskningslitteratur
14. anvender kunnskap fra ulike fagområder
15. reflekterer over teori og/eller aktuell situasjon
16. er kritisk og konstruktiv
17. viser evne til kreativitet og selvstendighet

Vedlegg 1: Skjematisk oversikt - Mappevurdering

Studiekrav	Presentasjonmappe[1]	
	Arbeidsform	**Type dokumentasjon**
Studiekrav 1	Gruppeoppgave	Notat
Studiekrav 2	Gruppeoppgave	Notat
Studiekrav 3	Individuell oppgave	Notat
Studiekrav 4	Individuell oppgave	Notat Vurderingsnotat
Studiekrav 5	Gruppe og Individuell oppgave	To notater
Studiekrav 6	Gruppeoppgave	Notat
Studiekrav 7	Individuell oppgave	Notat
Studiekrav 8	Gruppeoppgave	Notat
Studiekrav 9	Individuell oppgave	Sykepleieplan Vurderingsnotat
Studiekrav 10	Individuell oppgave	Notat Vurderingsnotat
Studiekrav 11	Individuell oppgave	Notat Vurderingsnotat
Studiekrav 12	Gruppeoppgave	Notat
Hjerte-lunge redning	Kurs	Bevis for deltagelse
Kommunikasjon	Kurs	Bevis for deltagelse

[1] Ferdige produkt som kan danne gjenstand for vurdering samles i en presentasjonsmappe.
Presentasjonsmappen må være ferdigstilt i henhold til beskrivelse i fag- og undervisningsplan og leveres innen fastsatte frister.

Riss praksis og teori studieåret 2004-2005

HØST 2004

Uke Dato	34 16.8	35 23.8	36 30.8	37 6.9	38 13.9	39 20.9	40 27.9	41 4.10	42 11.10	43 18.10	44 25.10	45 1.11	46 8.11	47 15.11	48 22.11	49 29.11	50 6.12	51 13.12
1.år A											Praksisstudier 8 uker							Semester- notat
Poeng											12							16
1.år B																	A/F/B- 4 t.	Semester notat
Poeng																	8	16

VÅR 2005

Uke Dato	1 3.1	2 10.1	3 17.1	4 24.1	5 31.1	6 7.2	7 14.2	8 21.2	9 28.2	10 7.3	11 14.3	12-13 28.3	14 4.4	15 11.4	16 18.4	17 25.4	18 2.5	19 9.5	20 16.5	21 23.5	22 30.5	23 6.6	24 13.6
1.år A	A/F/B Eks. 4t.		Med. regn. test					.							Med. regn. test				Ferdig hets test	Ferdig hets test	Ferdig hets test	Mappe vurd.	Med. regn. test
Poeng	8		4																4			16	
1.år B	Praksisstudier 8 uker Med. regn. test														Med. regn. test				Ferdig hets test	Ferdig hets test	Ferdig hets test	Mappe vurd.	Med. regn. test
Poeng	12		4																4			16	